

Seeneteadlased vajavad ornitoloogide abi

Erast Parmasto
Seeneteadlane

Kirjutasin kord Eesti Looduses (1994, 8) kummalisest ja haruldasest kottseenest – kabja-keratiiniseenest, mida võib leida ainult maas lagunevatelt lehmasarvedelt ja hobusekapjadelt. Samasse perekonda kuulub veel teinegi liik, **sule-keratiiniseen** (*Onygena corvina*), mida Eestis esimest ja viimast korda on täheldatud poolteist sajandit tagasi. H. A. Dietrich märkis 1856. aastal [1] ilma leiukohta täpsustamata, et oli seda leidnud kõdunevatel rongasulgedel pillatult “kogu alal”, ju siis ehk Haimre ligiduses. Seegi seen tarvitab toiduks keratiini ehk sarvainet, kasvades surnud lindude lagunevatel sulgedel.

Seene viljakehad (vt. fotot) kasvavad 0,5–2,5 cm kõrguste ja ligi 1 mm läbimõõduga valkjate nuiakestena, mille keera ookerpruunika pea läbimõõt küünib 2 millimeetrit.

Olin seda liiki ligi pool sajandit Eestis otsinud, kuid asjata. Leidis ta ornitoloogiahuviline lihhenoloog Piret Lõhmus 24. augustil 1998 Saaremaal Järve rannaäärses vanas männikus kõdunevatelt kakasulgedelt.

Sule-keratiiniseen on Eestis oletatavasti üliharuldane, tema uusi leide võib loota ehk ainult linnujäänuseid tähelepanelikult vaatlevate ornitoloogide abiga.

Kabja-keratiiniseen (*O. equina*) on meil lihtsalt haruldane. Taanis on nende liikidega vastupidi: linnusulgedel kasvavat liiki on leitud üle kahekümne korra,

sarvedel ja kapjadel kasvavat ainult kolm korda, viimane leid 1913. aastast [2].

KIRJANDUS:

1. Dietrich, H. A., 1856. Blicke in die Cryptogamenwelt der Ostseeprovinzen. Archiv Naturkunde Liv-, Ehst- und Kurlands, II 1.
2. Hansen, P. B., 1998. Slægten Hornsvamp (*Onygena* Pers.: Fr.) – sæksvampe på substrater af hornstof. Svampe, 37.
3. Parmasto, E., 1994. Mis temale küll nimeks panna? Eesti Loodus, 8.

Sule-keratiiniseen.

Foto: Urmas Tartes

